

โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย

ภัยแล้งฉุดข้าวสาลีอินเดีย คาดพื้นที่ปลูกลดมากสุดในรอบ 26 ปี จับตาราคาอาหาร

ข้อมูลอุตสาหกรรมข้าวสาลีและธุรกิจการเกษตรของอินเดีย ระบุว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลีของอินเดียในฤดูกาล 2569/70 มีแนวโน้มลดลงประมาณร้อยละ 6 จากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ 33.6 ล้านเฮกตาร์ในฤดูกาลก่อน เหลือประมาณ 31.58 ล้านเฮกตาร์ ซึ่งเป็นการลดลงมากที่สุดนับตั้งแต่ฤดูกาล 2543/44 และเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 4 ปี ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่ผลผลิตต่อพื้นที่จะลดลงจากภาวะเอลนีโญรุนแรง อาจกดดันผลผลิตของอินเดียซึ่งเป็นผู้ผลิตข้าวสาลีรายใหญ่อันดับ 2 รองจากจีน และเพิ่มความท้าทายต่อการควบคุมเงินเฟ้อด้านอาหาร

สาเหตุสำคัญมาจากปริมาณฝนมรสุมช่วงเดือนมิถุนายน–กันยายนที่ต่ำที่สุดในรอบกว่า 1 ทศวรรษ ภายใต้อิทธิพลของเอลนีโญ โดยปริมาณฝนในรัฐผลิตข้าวสาลีสำคัญ ได้แก่ ปัญจาบ ราชสถาน มัธยประเทศ และมหาราษฏระ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากถึงร้อยละ 41 ทำให้น้ำเพื่อการชลประทานไม่เพียงพอ ขณะที่ข้าวสาลีต้องให้น้ำอย่างน้อย 4 - 5 ครั้ง เกษตรกรจึงหันไปปลูกถั่วลูกไก่ (chickpea) และเรพซีด (rapeseed) ซึ่งใช้น้ำน้อยกว่าและราคาปรับสูงขึ้นมากกว่าข้าวสาลี ข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกรอินเดีย ณ เดือนพฤศจิกายน 2569 ระบุว่า มีการหว่านข้าวสาลีแล้ว 5.01 ล้านเฮกตาร์ ลดลงร้อยละ 15.27 จาก 5.91 ล้านเฮกตาร์ในช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากฝนมรสุมรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 13 ทำให้ความชื้นในดินก่อนการหว่านลดลง อย่างไรก็ตาม รัฐปัญจาบและหรยาณาซึ่งมีระบบชลประทานที่สามารถรองรับการเพาะปลูกได้อย่างต่อเนื่อง คาดว่าจะมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลีใกล้เคียงเดิม ทั้งนี้ สถานการณ์ดังกล่าวควรพิจารณาร่วมกับข้อมูลการเพาะปลูกพืชฤดูหนาวโดยรวม มิใช่เฉพาะข้าวสาลี เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูหนาวลดลงเกือบทุกกลุ่ม สถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยจำกัดสำคัญอาจอยู่ที่ปริมาณน้ำและความชื้นในดิน มากกว่าการเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจด้านราคาเพียงอย่างเดียว

ด้านนโยบาย ราคาประกันขั้นต่ำหรือ Minimum Support Price (MSP) ของข้าวสาลีถูกปรับเพิ่มเพียงร้อยละ 1 เป็น 2,610 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม (1 รูปี =0.37 บาท) ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่มที่ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2545/46 เมื่อเปรียบเทียบกับการปรับขึ้นตามปกติราวร้อยละ 5-6 ต่อปี ระดับราคาดังกล่าวอาจไม่เพียงพอที่จะชดเชยต้นทุนและความเสี่ยงด้านน้ำ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เกษตรกรต้องเผชิญกับต้นทุนชลประทานสูงหรือมีความไม่แน่นอนของผลผลิต ขณะเดียวกัน การยกเลิกข้อจำกัดการส่งออกข้าวสาลีของอินเดียเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2569 อาจเพิ่มความยืดหยุ่นให้ภาคการค้าในระยะสั้น แต่หากผลผลิตฤดู 2569/70 ต่ำกว่าคาด รัฐบาลอาจกลับมาให้ความสำคัญกับการสำรองอาหารและเสถียรภาพราคาในประเทศมากขึ้น ดังนั้น ทิศทางการส่งออกจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลผลิตเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาลอินเดียและระดับสต็อกภายในประเทศด้วย

- การหว่านพืชฤดูหนาวโดยรวมยังล่าช้า และพื้นที่เพาะปลูกลดลงในหลายกลุ่มสินค้า
- ปริมาณน้ำและความชื้นในดินเป็นตัวแปรหลักที่อาจกำหนดผลผลิตมากกว่าราคาสินค้า
- นโยบายส่งออกของอินเดียอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากผลผลิตต่ำกว่าคาดหรือรัฐบาลต้องการรักษาความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ

ข้อมูลเพิ่มเติม

การหว่านพืชฤดูหนาว (rabi) โดยรวมยังล่าช้า (พ.ย.69) พื้นที่ปลูกพืชตระกูลถั่วลดลงร้อยละ 14.34 โดยถั่วชิกพี (gram)

Disclaimer: การเผยแพร่ข้อมูลในที่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองมุมไบ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลนี้ไปใช้

ลดลงจาก 3.97 ล้านเฮกตาร์ เหลือ 3.11 ล้านเฮกตาร์ พืชน้ำมันลดลงร้อยละ 7.37 และพื้นที่ปลูกพืชฤดูหนาวโดยรวมลดลงร้อยละ 11.33 จึงยังไม่ปรากฏการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกพืชทางเลือก ประกอบกับฤดูหว่านยังไม่สิ้นสุด

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและความท้าทาย

1. **อุปทานข้าวสาลีและการจัดซื้อภาครัฐมีความเสี่ยง:** พื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงและความเสี่ยงด้านผลผลิตต่อพื้นที่ อาจทำให้ผลผลิตข้าวสาลีโดยรวมลดลง และเพิ่มแรงกดดันต่อการจัดซื้อของ Food Corporation of India (FCI) ซึ่งรับซื้อที่ราคา MSP
2. **ราคาอาหารและต้นทุนอุตสาหกรรมแปรรูปมีแนวโน้มสูงขึ้น:** ส่งผลต่อราคาข้าวสาลีและซ้ำเติมความพยายามควบคุมเงินเฟ้อด้านอาหาร ผู้ผลิตแป้ง เบเกอรี่ และบิสกิตอาจเผชิญต้นทุนที่สูงขึ้น
3. **รูปแบบการผลิตทางการเกษตรและความต้องการเทคโนโลยีด้านน้ำอาจเปลี่ยนไป:** การขาดแคลนน้ำอาจเพิ่มความต้องการระบบชลประทานประสิทธิภาพสูง ไทยอาจพิจารณาใช้ความเชี่ยวชาญด้านเกษตรแม่นยำและการจัดการน้ำเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านเทคโนโลยีหรือโครงการนำร่องกับภาคเกษตรของอินเดีย

ข้อคิดเห็น

1.สถานการณ์การเพาะปลูกข้าวสาลีฤดูหนาวของอินเดียสะท้อนความเสี่ยงด้านอุปทานที่อาจส่งผลต่อตลาดภายในประเทศมากกว่าตลาดโลก โดยหากผลผลิตต่อเฮกตาร์อยู่ในระดับเดียวกับปีก่อน พื้นที่เพาะปลูก 31.58 ล้านเฮกตาร์จะให้ผลผลิตประมาณ 113.4 ล้านตัน ต่ำกว่าเป้าหมายรัฐบาลที่ 121 ล้านตัน ประมาณ 7.6 ล้านตัน และอาจลดลงเหลือประมาณ 108–110 ล้านตัน ขณะที่ผลกระทบต่อตลาดโลกยังมีจำกัด เนื่องจากอินเดียส่งออกข้าวสาลีในปริมาณไม่มากและราคาสูงกว่าตลาดโลก อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยควรติดตามทิศทางนโยบายส่งออกอย่างใกล้ชิด เนื่องจากอินเดียได้ยกเลิกมาตรการห้ามส่งออกข้าวสาลีและผลิตภัณฑ์เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2569 หลังบังคับใช้มาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 หากผลผลิตต่ำกว่าคาด รัฐบาลอาจพิจารณาทบทวนมาตรการดังกล่าวอีกครั้ง นอกจากนี้ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกซึ่งลดลงในพืชฤดูหนาวเกือบทุกกลุ่ม ทั้งข้าวสาลี พืชตระกูลถั่ว และพืชน้ำมัน สะท้อนว่าข้อจำกัดด้านน้ำมีผลต่ออุปทานสินค้าเกษตรในวงกว้าง มิใช่เฉพาะข้าวสาลี โดยเฉพาะเมื่ออินเดียมีการนำเข้าน้ำมันพืชสูงถึง 16.92 ล้านตัน ในปีน้ำมัน 2568/69 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 21,250 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.2 จึงมีความเสี่ยงที่การขาดแคลนน้ำจะเพิ่มแรงกดดันต่อผลผลิตภาคเกษตรและการพึ่งพาการนำเข้าในระยะต่อไป (Solvent Extractors' Association of India, Nov 2026)

2. ความผันผวนด้านอุปทานสินค้าเกษตรของอินเดียเป็นทั้งความเสี่ยงและโอกาสทางการค้า โดยผู้ประกอบการไทยควรพิจารณาให้ความสำคัญกับการขยายตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งยังมีช่องว่างในการเพิ่มความหลากหลายของสินค้าส่งออกไทย ใช้โอกาสจากกรอบความร่วมมือ Co-Creation and Co-Investment ที่กำหนดให้อาหารแปรรูปเป็นหนึ่งในสาขาเป้าหมาย สำหรับสาขาเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการน้ำและระบบชลประทานเป็นอีกกลุ่มที่มีศักยภาพ จากข้อจำกัดด้านน้ำในพื้นที่เพาะปลูกสำคัญของอินเดีย ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่สนใจในตลาดอินเดีย สามารถศึกษาและประเมินข้อมูลให้รอบด้านทั้งการนำเข้าสินค้าพิกัด HS 8413 (เครื่องสูบน้ำ) และ HS 8424 (อุปกรณ์ชลประทานและเครื่องพ่น) ของอินเดียแยกตามประเทศ เพื่อประเมินช่องว่างทางการตลาดและขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ก่อนพิจารณาจัด/เข้าร่วมกิจกรรมจับคู่ธุรกิจ (B2B) เพื่อเชื่อมโยงผู้ส่งออกไทยกับผู้นำเข้าและผู้ใช้งานในอินเดียอย่างตรงกลุ่มเป้าหมาย

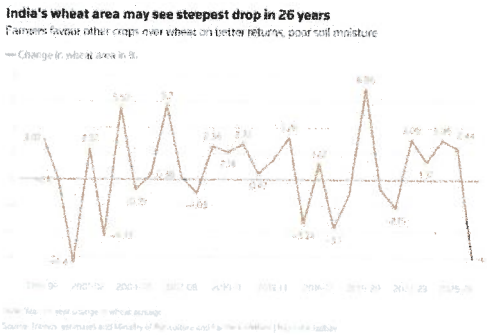

ที่มา:1. https://www.business-standard.com/amp/industry/agriculture/india-s-wheat-acreage-may-see-steepest-fall-in-26-years-on-water-shortage-126112000350_1.html?

2.https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/agriculture/indias-wheat-area-set-for-steepest-decline-in-26-years-as-farmers-switch-crops/articleshow/136015985.cms

Disclaimer: การเผยแพร่ข้อมูลในที่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองมุมไบ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลนี้ไปใช้